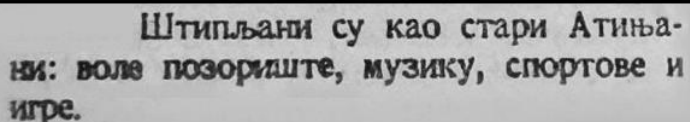

ТЕАТАРСКИТЕ АКТИВНОСТИ ВО ШТИП ПРЕД ИЗВЕДБАТА НА ПРВАТА ОПЕРА ВО МАКЕДОНИЈА ВО 1925 ГОДИНА

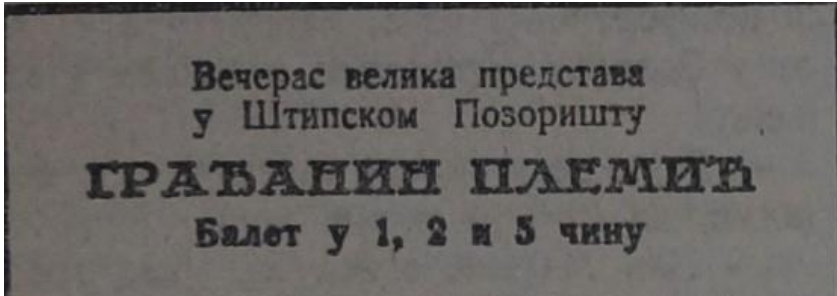

Штипљани су као стари Атињани: воле позориште, музику, спортове и игре.

„Време“ бр. 810, 20. март 1924., стр. 4

Штип како силен трговски центар во Брегалничкиот регион уште во раните години на XIX век веќе имал граѓанска класа што ја сочинувале моќни трговци, учители и свештенство кои како општествен слој биле двигатели на културните збиднувања. Благодарение на граѓанската класа и нејзината економска моќ во градот се создавале културни традиции преку отварањето на Неделни училишта, градско Читалиште, музички состави, театарски претстави па дури бил донесен и првиот кино апарат. Овој граѓански слој овозможил овде да гостуваат разни патубачки уметнички трупи и поединци.

Театарските активности во повоените години од Првата светска војна, како дел од културните традиции во Штип ќе останат запаметени како едни од најактивните во штипската историја на музичко-театарскиот живот. Судејќи според одржаните музичко-забавни вечери, објавени во печатот, животот во овој период бил прилично разнообразен и прифатен од публиката. За одбележување е што во овој период е организирана и првата модна ревија и балет.

Вечерас велика представа
у Штипском Позоришту
ГРАЂАНИН ПЛЕМИЌ
Балет у 1, 2 и 3 чину

„Време“ бр. 810,
20. март 1924., стр. 4

Ф	Данцији	Наслов комада
Фр.	средето	
1	12. VII. 1923	Ревуја (Маливо вота)

Податокот е преземен од списокот на остварени приходи од театарските претстави каде стои запишано дека на 12 07 1923 година била одржана ревија и хумористична вечер

Според сеќавања на Благородна Бурева од самиот почеток меѓу изведувачите биле учениците од штипската гимназија: Мане Чучков, Благој Монеv, Никола Нетка, Киро Караџа, Тодор Поп Јорданов од Кочани, Тодор Миpовски, Марика и Станка Сигови, Ленче Гочева, Невена Аџикимска, Невена Пенушлиска, Асенка Кошевалиска, Стојка Пецкова, Марика Кантарџиска, Роза и Васил Којзаклиски и други штипски младинци, била и таа, и тоа долги години. Од 1920 година до доаѓањето на Будимировиќ во февруари 1923, професорот Драгослав Илиќ раководел со учениците од гимназијата, спремал драмски претстави, во кои земале учество и некои младинци од трговско- занаетчискиот еснаф. Под негово раководство биле изведени „Гидо и Зона Замфирова“.

Претставите тогаш како и низа години подоцна биле изведувани во „салата“ доградена до Гранд Хотел во која претходно функционирало штипското читалиште.

Откако проф. Драгослав Илиќ бил преместен во Гевгелија за директор на тамошната прогимназија, последната престава Гогољевата комедија „Женидба“, пред да биде формиран аматерскиот театар 1923, ја режирал матурантот Методија Попов од Берово.

Кога кон крајот на февруари 1923 година, со пајтон шибан од ветрови преку Овче Поле, во Штип пристигнал проф. д-р Душан Будимировиќ на сидовите пред Гранд хотел видел излепени, рачно напишани плакати со објава за изведување на комедијата „Женидба“. Тој уште неодморен останал на изведбата на оваа комедија каде потоа се развила дискусија од која произлегол предлог за формирање на младински театар.

Разговорот не останал без резултат. По два месеца, членовите на гимназиското друштво „Напредак“, под раководство на проф. Будимировиќ, се нашле на страниците на „Време“ и Илустровани лист“ за одиграната барокна комедијата „Скржавец“ од Молиер и тоа на две сцени во стилот на Луј XIV: на едната се наоѓал Луј XIV а на другата Молиер со глумците.

приредили учители, давала је ђачка гимназиска дружина „Напредак“ — „Тврдицу“ од Молијера и то у костимима које је управник Народног Позоришта у Скопљу, г. Караџиќ, предусретливо ставио на расположење.

Представа је давана у стилу Луј XIV, са две позорнице. На једној је краљ Луј XIV са свитом, на другој глумци. Успех је био одличан за дилетанте, а ствар се — у Штипу! — давала три пута: за ђаке, војску и граѓане. Извођење ове представе омогуќио је и директор гимназије г. Бошко Ђорђевиќ, својом љубазношћу и добром вољом, те је Штип, коме је то толико потребно, имао прилике да види лепу и добро опремљену представу.

Ово је био догађај за Штип и толико је повукао и привукао мештани, којима је иначе у

Напис во Илустровани Лист, бр. 20 од 17.05.1923.,5.

Тоа била првата одиграна престава во режија на Душан Будимировиќ која за него била предизвик за формирање на аматерски театар во Штип. И навистина, во август истата година било основано Штипското театарско друштво кое во првата сезона извело точно 100 претстави. Во истиот број од весникот Илустровани Лист, на страна 13 е објавена и фотографија од III чин, слика I, на која се се препознаваат ликовите на Тодор Мировски, Блаже Монеv, Никола Нетка, Методија Попов и Васил Вошката.

„Негово величество“ Киро Караџа во својата фотелја како Луј XIV Велики
Во првата сезона, според репертоарот, на сцената на штипскиот театар
во месеците 06-12 1923 биле поставени пиесите: Кир Јања, Гроф Мишка,
Слепи Миш, Доктор Робин, Шаран, Македонка, Хасанагиница, Свет,
Мишеловка, Шоља чаја, Станоје Главаш. На 24.06 1923 година бил
организиран Банкет во чест на гостувањето на Скопскиот театар.

Театарски Одбор Штип.
Кочани, 5 Август 1923 г.

Слепи Миш

Комедија у 3 акта написана Касимир и
Меле. Превод од македонски.

Редител:
Зуша Будимирова

Лица:

1) Јасире Ајзеница, кмет	Уко Буче
2) Хинда, нева жено	Замка Бачева
3) Козе Среќаки	Ј. Касимир
4) Зехира Франке	Б. Будимирова
5) Мајо, директор казначејство	Никола Караман
6) Штефане, адвокат	Буд. Бачева
7) Штефане, адвокат Хинда	Уко Бачева
8) Орш, адвокат	Замка Бачева
9) Милана	Бра. Бучева
10) Каролина	Бра. Бачева
11) Хермина	Бра. Будимирова

Место радно: Бег.
Време: 1874 год.

Рачно напишан текст од Плакатот за претставата „Слепи Миш“ одиграна на 5 август 1923 година во Кочани : Театарски одбор Штип, Кочани август 1923

година, СЛЕПИ МИШ комедија во три чина од Карл Хафнер и Рихард Жене,
превод од германски. Режиер Душан Будимировиќ

Лица :

Габриел фон Ајзенштајн - Иво Сујиќ,

Хилда негова жена - Даница Будимировиќ,

кнез Орловски Јелена Парнаџијевиќ,

Доктор Фалке – Божа Митровиќ,

Мајер , директор на казнениот завод – Киро Караџа

Шустерче,адвокат – Љуба Тасиќ

Штиглиц, љубовникот на Хилда – Миленко Батистиќ

Фраш , апсанација – Григорије Марковиќ

Миџика – Благородна Буревиќ

Каролина – Олга Батистиќ

Хермина – Роза Којзаклијевиќ

Место на настанот Беч (Виена) Време 1874 година

Ансамблот на „Слепи Миш“ II чин , јули 1923 година

Григорије Марковиќ и Киро Караџа

Благородна Бурева како Мицика

Со ведрата комедија Гроф Мишка, снаодливиот коњушар кој за еден трен се трансформирал во угледен аристократ, штипскиот театар гостувал во Кочани на 3 август 1923 година.

Сцена од
Гроф Мишка
Киро Караџа
и Роза
Којзаклијевиќ

Почетокот на втората сезона бил од големо значење за развитокот на театарската уметност бидејќи Штип веќе се докажал дека има голема љубов и желба кон културата и нејзините манифестации. Штипската младина особено онаа која работела во театарот се здобила со висок авторитет. Нејзината храброст и енергија, на сцената да го поставува „Хамлет“, па кратки балетски точки и пак Стерија (Покондирена тиква), биле за пофалба. Во сезоната 1924/1925, учителот Стево Рељиќ, кој со особен талент ја реализирал улогата на Хамлет.

Почетокот на третата сезона на „Штипското театро“ била во знакот на првата опера во Македонија. Премиерата на Палјачи била 201 престава од основањето на театарот.

Првата опера во Македонија била изведена на 29 август 1925 година во

просториите на Офицерскиот дом во Штип заедно со штипското пеачко друштво „Јединство“, капелникот проф. Сергеј Михајлов , режисерот Душан Будимировиќ и солистите Андреј Шчербаков, Благородна Бурева, Славко Нетков, Ристо Ѓорѓичков, Глигор Ќурчиски.

Освен Шчербаков сите други биле Штипјани. Професорот по музика Чехот, Алојз-Лојзе Соколовски, кој бил дел од Руската колонија во Штип, е основач на музичкото училиште на театарот кое подоцна го презел проф. Серги Михајлов, а Будимировиќ е основач на театарската школа при штипскиот театар.

Благородна Бурева и Славко Нетков во Палјачи